

terih slovenska umetnost raste, popolnoma razložljiv — potem moram reči, da je uspelo ta razkol slovenski novi romantiki premagati in premostiti le v delni, prav za prav zelo majhni meri. Še preje, od Prešerna dalje, ki pomeni do danes v slovenski literaturi pač edino in edinstveno ravnovesje teh dveh polut človeškega izživiljanja, torej edinega slovenskega klasika v pravem pomenu te besede, vidimo, da se je generacija za generacijo v slovenski literaturi uničila in izčrpavala v težnji, doseči ekvivalenco teh sil; najtipičnejši primer za to je n. pr. ves mladoslovenski rod, ki se je v Levstiku kot centralni osebnosti skoro uničil v hrepenenju, ohraniti za vsako ceno človeško dostojanstvo poleg pesniškega poklica (A. Šlodnjak). Tudi moderna, da preidem takoj k njej, ni dosegla ideala vélikega umetnika, vélike osebnosti, ki se kaže v čudoviti ubranosti vseh tistih komponent, o katerih smo govorili; z izjemo morda Ketteja, ki predstavlja njen najenovitejši tip, in do neke mere Cankarja, so se vsi drugi naši literarni tvorci te dobe zaman borili z dilemo v sebi, katera se kaže najodločneje v Župančiču, ki je pač večji umetnik, večji besedni mojster kot pa izpovedovalec. Strasten klic po odrešitvi, po notranji umiritvi smo zaslišali poslednjič pri Gradniku, pesniku na prelomu dveh dob, ki je še ves zasidran v starem, a že čuti prihajanje novega časa. Ekspresionizem, o katerem mi je govoriti v naslednjem, se je tedaj dediščine svojih dedov in pradedov oprijel z vso občutnostjo in je s triumfom kot povsod po svetu proglašal, da bo tradicionalni problem našega literarnega dogajanja definitivno rešil, rešil s silo in gorečnostjo svojega duha — brez ozira in obzira na zunanje, sociološke osnove, v katerih je prav za prav ta naš problem nedvomno zasidran.

(Dalje.)

Kovaška

Joža Šeligo

Ptički žgolijo v jutrnji dan,
vsi sveži, veseli, le jaz sem pijan.
Množice hrumijo v jutrnji dan,
vse je v poletu, le jaz sem pijan.
Pri nas je večer pustni dan.

Le vina, vina na mizo!
To je naš smeh!
S sveta je padla v ješo iskra,
kdo je tako neumen,
da gonil bi meh?

Le pijmo, le pijmo rdeče vince,
kdor bo modroval —
zdrobimo ga v mlince!